

Aukrust, Engen og Moe – og co

Fanger sted- og tidsånd i gedigent kunstverk

Klæbukunstere med 20 meter lang utsmykning i Alvdals nye rundkjøring der Aukrust ikke bare er riktig for stedstilknytningen, men spiller også på gjenbruksoppvåkningen som skjer i samfunnet.

AV MERETHE WILLASSEN

Utstilling av prosessen

Søndag 20. februar åpnet en utstilling på Aukrustsenteret der flere plansjer viser veien frem til kunstverket som har navnet 'Aukrust, Engen og Moe – og co'. Siste ledd i kunstprosjektet er på plass. Den offisielle åpningen av rundkjøringen skjedde 24. september i høst. Kunstnerduoen Jorun Kraft Moe og Elisabeth Engen stilte med ulik ballast, men med mange samarbeid på hverandres prosjekt helt siden Engen kom flyttende til Klæbu for 20 år siden. Det var imidlertid første gang de gikk inn i et prosjekt på likefot.

Hans tidlige arbeid i fokus

Det er alltid spennende å gå inn i et kunstnerisk samarbeid der det endelige uttrykket skal representere to ulike utgangspunkt. Godt var det at likhetene viste seg å være flere enn ulikhetene. Tidlig ble Solan og Ludvig forkastet. De to var kjent nok fra før. Aukrust var jo så mye mer.

- Etter å ha lest oss opp på Aukrust sine bøker, satte vi oss ned hver for oss for å skrive ned essensen i hans verker. Da vi møttes for å sammenligne, var det nesten to identiske lister, smiler Engen. Moe nikker enig:

- Det har helt fra starten vært en stor enighet i hva som kunne fungere og ikke.

Aukrusts ånd

- Det har også vært et spesielt oppdrag, sier Engen, og utdyper:

- Offentlige oppdrag pleier vanligvis ikke å ha føringer, men det hadde dette. Det skulle være i Kjell Aukrust sin ånd. Det var Hedmark Sparebank Kunstfond som finansierte utsmykningen, men både Alvdal kommune og Aukrustsenteret var sterkt inne i bildet i prosjekteringsfasen.

Bondehæren

Oppdragsgiver ble øyeblikkelig begeistret for ideskissene og modellen som ble presentert tidlig i fasen. Engen og Moe fikk grønt lys, og et enormt arbeid ble igangsatt. Kunstprosjektet består av flere deler. Aukrusts bondehær på dopapir er visualisert på et av tre metallbånd som binder kunstverket sammen. Ready-mades, gjenbruk og oppfinnelser har fått sine plasser, og i den ene enden rager et gedigent termometer med en gammel ovn under, åtte meter til værs.

Termometeret

Det symboliserer den stadige, god-

modige kjeplingen mellom Alvdal og Tynset om hvem som har det kaldest. Ikke uvanlig var det at noen fyrte opp en lighter under termometeret til den andre part, sier historier på folkemunne. - Det har vært et veldig spennende prosjekt, og faktisk det største vi noen gang har laget. Og vi har mange hjelpere med på laget. Derfor har vi med '-og co'. Det er mange å takke, men en spesiell takk går til Klæbu Industrier som har stilt opp for lossing av lastebil og flytting av skulpturer underveis.

Trondheim Stål stor aktør

I et så stort prosjekt må mye arbeid settes bort.

- Mange elementer krever godkjente fagfolk slik som elektrikere, og i tillegg har jo ikke vi kompetanse til å beregne fundamenter og bolter på skjermene som skal tåle både vær og vind. Dessuten skal stål vales, figurer skjæres ut, glasskolber beregnes og mye mer, sier Moe og berømmer alle som har vært med i arbeidet, ikke minst så godt mottatt de har vært på ulike gjenbruksstasjoner.

Gammelt skrot fikk nytt liv

- Vi har reist rundt i området for å finne ulike rør, tanker og koblinger som kan settes sammen til de 'hemsnekra' modellene vi hadde tegnet i Aukrusts ånd. Selv om modellene var på plass, måtte noe endres underveis. Gårdsplassen i Klæbu ble fylt opp av ulikt skrot som vi satte sammen til nye uttrykk.

Gjør mye selv

Det er ikke uvanlig at mye av kunstprosjektet designes av kunstnere og deretter settes arbeidet bort. Det gjør ikke Engen og Moe.

- Vi gjør mye sjøl. Ikke minst har vi vært delaktig i både å lage skulpturene og montering av dem, og også i selve arbeidet i rundkjøringen.

Det er ikke få bolter de har skrudd på plass og ikke få spadetak med pukk som er flyttet for å få alt på plass før åpningen. To uker tok den siste delen av prosessen.

Reodor Felgen stilte med kanon

Da var det moro når alt stod ferdig på åpningsdagen. Både rundkjøringen og ei bru skulle åpnes den dagen. Selve arrangementet ble helt spektakulært.

- Helt overraskende kommer det en bondehær i tidsriktige klær marsjerende over brua og mot rundkjøringen. Og ikke minst Flåklypa-orkesteret og

Fantastisk syn: Kommer du fra sør, møter bondehæren deg. Kommer du fra nord og Tynsetside, blir du møtt av et åtte meter høyt termometer. (Foto: Grethe Britt Fredriksen)

Utrolig mange bolter å skru: Elisabeth Engen, til venstre, og Jorun Kraft Moe deltok i den to uker lange monteringen før den offisielle åpningen 24. september. (Foto: Grethe Britt Fredriksen)

Hemsnekra og gjenbrukt: Elisabeth Engen ved siden av en av skulpturene som er helt i Kjell Aukrust ånd. Inspirasjon er hentet fra hans tre tidligste bøker: Bonden, Simen og Bror min. (Foto: Grethe Britt Fredriksen)

Fra ide til kunstverk: Jorun Kraft Moe, til venstre, og Elisabeth Engen forteller fra prosessen. Plansjer viser veien trinn for trinn. Fotografiene på plansjene er levert av Klæbukunstneren Grethe Britt Fredriksen som også er tilknyttet Seminarplassen i Klæbu.

Gårdsplass i Klæbu: Jorun Kraft Moe foran en plansje som viser noe av skrotet og prosessen med rengjøring, kutting og sveising som ble gjort før de ferdige skulpturene ble fraktet til Alvdal.

Reodor Felgen. Sistnevnte dukket opp med hjemmesnekret kanon som han fyrte av mot rundkjøringen for å dope den, smiler Engen og Moe.

Alvdal-pausen

Hedmark Sparebank overleverte kunstverket til Alvdal kommune, men

helt ferdig er ikke kunstnerduoen fra Klæbu.

- Vi skal nok nedover enten i sommer eller til neste sommer for å olje en av tankene. Den ser ut til å bli litt for lik vegg bak seg i farge, sier de. Vegg bak er beregnet å eldes fargemessig. Det er litt av hensikten med de

ulike veggene i galvanisert stål, svartstål og cortenstål. Mange titalls tonn er på plass i den flotte utsmykningen til glede for alle reisende på Rv3 gjennom Alvdal og vel verd en stopp for å ta en nærmere kikk på.